

วิธีการวิจัย

ในการวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) เพื่อศึกษาผลการสอนโดยวิธีสร้างเสริมเจตคติต่อจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริต ความมีระเบียบวินัย และความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหัวข้าง อาเภอตะไหமด จังหวัดพัทลุง ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหัวข้าง อาเภอตะไหமด จังหวัดพัทลุง ปีการศึกษา 2539 จำนวนห้องหมู่ 50 คน จับสลากแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 25 คน และจับสลาก เป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

แบบแผนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) โดยใช้รูปแบบที่มีกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแบบสุ่ม และมีการทดสอบก่อนการทดลอง หลังการทดลอง (Randomized Control Group Pretest-posttest Design) เพื่อศึกษาผลการสอนโดยวิธีสร้างเสริมเจตคติต่อจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริตความมีระเบียบวินัย และความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ดังแสดงในภาพประกอบ

ภาพประกอบ 3 แบบแผนการวิจัยแบบกสู่มทดสอบ กสู่มควบคุมแบบสุ่ม มีการทดสอบก่อนการทดลอง หลังการทดลอง (พวงรัตน์ พวีรัตน์, 2533 : 67)

RE	T ₁	X	T ₂
RC	T ₁	~X	T ₂

เมื่อ X แทน การจัดกระบวนการเรียนรู้การให้ตัวแปรทดลอง (Treatment) ในการวิจัยนี้คือวิธีสอนจริยศึกษาโดยการสร้างเสริมเจตคติ

~X แทน ไม่มีการจัดกระบวนการเรียนรู้การให้ตัวแปรทดลอง (No Treatment) ในการวิจัยนี้คือวิธีสอนจริยศึกษาแบบปกติ

E แทน กลุ่มทดลอง (Experimental Group)

C แทน กลุ่มควบคุม (Control Group)

T₁ แทน การทดสอบก่อนการทดลอง (Pretest)

T₂ แทน การทดสอบหลังการทดลอง (Posttest)

R แทน การกำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบสุ่ม

เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาวิจัยนี้ มีดังนี้

1. แผนการสอน มีจำนวน 16 แผน ประกอบด้วยแผนการสอนที่ใช้วิธีสร้างเสริมเจตคติ 8 แผน ใช้สอน 8 ครั้ง ครั้งละ 3 คาบ คาบละ 20 นาที และแผนการสอนที่ใช้วิธีสอนแบบปกติ 8 แผน ใช้สอน 8 ครั้ง ครั้งละ 3 คาบ คาบละ 20 นาที เช่นกัน มีรายละเอียดดังนี้

แผนการสอนที่ใช้วิธีสร้างเสริมเจตคติ ประกอบด้วย ความคิดรวบยอด วัฒนธรรม ประเพณี และเนื้อหาตามแผนการสอนในกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยชั้นประถม-

ศึกษาปีที่ 6 ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ของ
กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ และกิจกรรมสร้างเสริมเจตคติ ได้แก่การใช้
สถานการณ์จำลองเป็นสื่อในการเรียน มีรีชลร้างดังนี้

1.1 นาเนื้อหาจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริต ความมีระเบียบวินัย และ
ความรับผิดชอบ ที่เป็นขอบเขตเนื้อหามาเป็นเนื้อหาของแผนการสอน

1.2 ศึกษาขั้นตอนวิธีสอนแบบสร้างเสริมเจตคติ

1.3 ศึกษาแผนการสอนในกลุ่มประสบการณ์สร้างเสริมลักษณะนิสัยขั้นประถม-
ศึกษาปีที่ 6 ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533)
ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ และดำเนินการสร้างแผนการสอน

แผนการสอนที่ใช้วิธีสอนแบบปกติ ประกอบด้วยรายละเอียดที่เป็นส่วนประกอบ
ของแผนการสอน และดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนในกลุ่มสร้างเสริมลักษณะ-
นิสัยขั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ของกรม
วิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

แนวแผนการสอนทั้งสองแบบใบให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน พิจารณา
ตรวจสอบ นำเสนอรับบูรุษแก่ใช้ แล้วนำเสนอทดลองใช้กับนักเรียนขั้นประถม-
ศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านคุณอินหม่อน อ.ເກມຕະໄມດ ຈັງວັດພິບລູງ ຊົ່ງມີລັກຜະ-
ຄສໍາຍຄສິງກັນກຸມຕົວອ່າງ

2. แบบวัดระดับเจตคติเชิงจริยธรรมซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วยรายการ
พฤติกรรมปัจจุบันแสดงถึงเจตคติของจริยธรรม 3 ด้าน แบ่งระดับการวัดออกเป็น
5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ท (Likert, 1932) คือ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง,
ไม่เห็นด้วย, ไม่แน่ใจ, เห็นด้วย, และเห็นด้วยอย่างยิ่ง โดยมีข้อเขตครอบคลุม
ถึงคุณสมบัติและคุณธรรมที่ต้องการเน้นในจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริต ความมี-
ระเบียบวินัย และความรับผิดชอบ ในกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ตามหลักสูตร
ประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) มีรีชลร้างดังนี้

2.1 ศึกษาความหมายจริยธรรม 3 ด้าน คือ ความซื่อสัตย์สุจริต ความมี-
ระเบียบวินัย และความรับผิดชอบ

2.2 ศึกษาความหมายของ เจตคติ การวัดเจตคติ

2.3 ศึกษาเนื้อหาจริยศึกษาในกลุ่มประสบการณ์สร้างเสริมลักษณะนิสัย ชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 นำเสนอฯ เนื้อหา จริยธรรม 3 ด้าน มาสร้างแบบวัดเจตคติเชิงจริยธรรม โดยประกอบด้วยข้อความ ที่เป็นแนวกรอบและ ทำให้ผู้ตอบรับบุความรู้สึกว่าอยู่ในระดับใดใน 5 ระดับ จาก เท็นด้วยมากที่สุด, เท็นด้วยมาก, เท็นด้วยปานกลางหรือไม่แน่ใจ, ไม่เท็นด้วย, และไม่เท็นด้วยอย่างยิ่ง และกำหนดน้ำหนักคะแนนตั้งนี้

ชื่อความเชิงบวก

เท็นด้วยมากที่สุด	ได้ 5 คะแนน
เท็นด้วยมาก	ได้ 4 คะแนน
ไม่แน่ใจ	ได้ 3 คะแนน
ไม่เท็นด้วย	ได้ 2 คะแนน
ไม่เท็นด้วยอย่างยิ่ง	ได้ 1 คะแนน

ชื่อความเชิงลบ

เท็นด้วยมากที่สุด	ได้ 1 คะแนน
เท็นด้วยมาก	ได้ 2 คะแนน
ไม่แน่ใจ	ได้ 3 คะแนน
ไม่เท็นด้วย	ได้ 4 คะแนน
ไม่เท็นด้วยอย่างยิ่ง	ได้ 5 คะแนน

2.4 naïแบบวัดเจตคติเชิงจริยธรรม naïให้ผู้เขียนชากุทั้ง 5 ท่าน (รายชื่อใน ภาคผนวก) ตรวจสอบความตรงตามโครงสร้าง (Construct Validity) โดย หาค่าตัวชี้นิความสอดคล้องระหว่างชื่อค่าถูกกับลักษณะพฤติกรรม พิจารณาชื่อค่าถูก ที่ได้ค่าตัวชี้นิความสอดคล้องระหว่าง 0.6-1 ได้ชื่อค่าถูกด้านความซื่อสัตย์สุจริต 19 ชื่อ ความมีระเบียบวินัย 22 ชื่อ และความรับผิดชอบ 21 ชื่อ นำไปทดสอบกับ

นักเรียนทั้งหมดศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านคุนอินโนไม ซึ่งเป็นโรงเรียนที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 24 คน นำมาตรวจให้คะแนนตามวิธีการให้คะแนนแล้ววิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination Power) โดยใช้วิธีหาค่าล้มเหลวสิทธิ์สหสมพันธ์ระหว่างคะแนนรายชื่อกับคะแนนรวมทั้งฉบับ ได้ร้อยละความถี่ อำนาจจำแนกอยู่ในเกณฑ์ที่佳 ด้านความเชื่อสัมภัยสุจริต 19 ข้อ ด้านความมี-ระเบียบวินัย 22 ข้อ และด้านความรับผิดชอบ 21 ข้อ

2.5 ความเชื่อมั่นของแบบวัด (Reliability) โดยนำผลจากการตอบแบบสอบถามดับเบล็คตีเชิงจวิยธรรมของนักเรียนไปคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นแบบล้มเหลวสิทธิ์อัล法 (Coefficient of alpha) ของครอนบัค (Cronbach, 1970 : 161) ได้ค่าความเชื่อมั่นดังนี้ ด้านความเชื่อสัมภัยสุจริต .78 ด้านความมี-ระเบียบวินัย .81 ด้านความรับผิดชอบ .80

3. แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียนเป็นรายบุคคล ผู้วิจัยจัดสร้างขึ้น ประกอบด้วย พฤติกรรมบ่งชี้ที่สังเกตเห็นได้ เพื่อวัดดับพฤติกรรมเชิงจวิยธรรมด้านความเชื่อสัมภัย-สุจริต ความมีระเบียบวินัย และความรับผิดชอบ มีวิธีการสร้างดังนี้

3.1 ศึกษาเนื้อหาจวิยศึกษาตามแผนการสอนในกลุ่มバランスการฟื้นสร้างเสริมลักษณะนิสัยทั้งหมดศึกษาปีที่ 6 ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ในจวิยธรรม 3 ด้าน คือ ความเชื่อสัมภัยสุจริต ความมีระเบียบวินัย และความรับผิดชอบ

3.2 กำหนดพฤติกรรมบ่งชี้ที่แสดงถึงความเป็นผู้มีความเชื่อสัมภัยสุจริต ความมี-ระเบียบวินัย และความรับผิดชอบ

3.3 สร้างแบบประเมินพฤติกรรมนักเรียนรายบุคคล จำนวน 3 ชุด โดยแบ่งเป็นจวิยธรรมด้านความเชื่อสัมภัยสุจริต 1 ชุด 15 ข้อ ความมีระเบียบวินัย 1 ชุด 15 ข้อ และความรับผิดชอบ 1 ชุด 15 ข้อ

3.4 นำแบบประเมินพฤติกรรมมาให้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน (ในข้อ 2.4) พิจารณาปรับปรุงด้านการใช้ภาษาและความตรง ครอบคลุมตามเนื้อหาโดยหาค่าตัวชี้วัดความสอดคล้องระหว่างข้อความกับลักษณะพฤติกรรม พิจารณาข้อคุณภาพที่ได้รับดังนี้

ความสอดคล้องระหว่าง 0.6-1 ได้รับความต้านทานความเข้ม烈สูงชีวิต 8 ข้อ ความมีระเบียบวินัย 12 ข้อ และความรับผิดชอบ 9 ข้อ

3.5 นำแบบบันทึกพฤติกรรมที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ โดยให้ครูโรงเรียน ป้านคุณอินโฉนจำนวน 2 คน เป็นผู้ประเมินนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 24 คน

เกณฑ์การใช้คะแนนแบบวัดพฤติกรรม มีดังนี้

2 = ทำปอย 1 = ทำบางครั้ง 0 = ไม่เคยทำเลย

3.6 หาค่าความเชื่อมแบบวัดข้า เพื่อหาความเชื่อมของเครื่องมือวัด โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหลัมพันธ์ระหว่างคะแนนที่ได้จากการสอบครั้งแรกกับคะแนนที่ได้จากการสอบครั้งที่สอง โดยประเมินครั้งที่สองหลังจากประเมินครั้งแรก 6 วัน ได้ค่าความเชื่อม .89

วิธีดำเนินการทดสอบและเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยติดต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. หาหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ถึงผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง เพื่อขอความร่วมมือในการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ขอหนังสือจากสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง ถึงสำนักงานการประถมศึกษาอาเภอตะไนด์ และอาจารย์ใหญ่โรงเรียนบ้านหัวช้าง เพื่อขอความร่วมมือ โดยที่แจ้งวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และรายละเอียดของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3. ดำเนินการทดสอบก่อนสอนด้วยแบบวัดเจตคติเชิงจวบประมาณ และบันทึกพฤติกรรมนักเรียนรายบุคคล และดำเนินการสอนกลุ่มพทดลองโดยใช้รูปสั่ว่างเสริมเจตคติและกิจกรรมตามแผนการสอนที่ใช้รูปแบบปกติ ด้วยตนเอง เริ่มตั้งแต่วันที่ 15 มกราคม พ.ศ.2540 ถึงวันที่ 3 มีนาคม พ.ศ.2540

ใช้เวลาสอนครั้งละ 3 คาบ คาบละ 20 นาที จำนวนกลุ่มละ 8 คน รวมทั้งหมด 16 คน 48 คาบ 8 สัปดาห์สับเวลาสอนทึ้งสองกลุ่มเพื่อควบคุมตัวแปรในเรื่องเวลาตามตารางเวลาดังนี้

ตาราง 1 กำหนดเวลาทดลองสอน

วันเดือนปี	ก.ลุ่มทดลอง	ก.ลุ่มควบคุม	เรื่อง
15 ม.ค.40	09.30-10.30	09.30-10.30	ทดสอบก่อนเรียน (Pre-test)
17 ม.ค.40	09.30-10.30	12.30-13.30	ความเชื่อสัตย์สุจริต
22 ม.ค.40	12.30-13.30	09.30-10.30	ความเชื่อสัตย์สุจริต
29 ม.ค.40	09.30-10.30	12.30-13.30	ความมีระเบียบวินัย
5 ก.พ.40	12.30-13.30	09.30-10.30	ความมีระเบียบวินัย
12 ก.พ.40	09.30-10.30	12.30-13.30	ความมีระเบียบวินัย
19 ก.พ.40	12.30-13.30	09.30-10.30	ความรับผิดชอบ
26 ก.พ.40	09.30-10.30	12.30-13.30	ความรับผิดชอบ
2 มี.ค.40	12.30-13.30	09.30-10.30	ความรับผิดชอบ
3 มี.ค.40	09.30-10.30	09.30-10.30	ทดสอบหลังเรียน (Posttest)

ทั้งนี้ในช่วงเวลาการทดลอง นักเรียนกลุ่มที่ไม่ได้เรียนจริยศึกษา จะไปเรียนแพศึกษา

4. นำแบบวัดเจตคติเชิงจริยธรรมไปทดสอบกับนักเรียนกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองหลังจากการสอนทึ้งสองกลุ่มล้วนๆ บันทึกพฤติกรรมนักเรียนรายบุคคล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้จัดฯ เน้นการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. นำแบบวัดเจตคติเชิงจริยธรรมและแบบบันทึกพฤติกรรมนักเรียนมาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์

2. วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติต่อไปนี้

2.1 ค่าสถิติพื้นฐาน

2.1.1 ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean)

2.1.2 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2.2 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ใช้การทดสอบค่า t (t-test) กราฟกลุ่มตัวอย่างเป็นอิสระต่อกัน (independent t-test) และกรณีกลุ่มตัวอย่างไม่เป็นอิสระต่อกัน (dependent t-test)

สถิติก้าวหน้าทางวิจัย

1. สถิติที่ใช้ในการสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

1.1 หาค่าความตรงตามโครงสร้าง (Construct validity) โดยใช้สูตร (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, ม.บ.บ. : 124)

$$IC = \frac{\Sigma R}{N}$$

เมื่อ IC แทน ตัวบ่งความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับลักษณะพฤติกรรม ER แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เรียนว่าถูกต้องหรือ N แทน จำนวนผู้เรียนชาก

1.2 หาค่าความเรื่องมั่นของแบบวัดเจตคติเชิงจริยธรรมทั้งฉบับ โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลfa (Alpha Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach, 1970 : 161)

$$\alpha_k = \frac{k}{k-1} \left| 1 - \frac{\sum s_{x,t}^2}{S_{x,t}^2} \right|$$

เมื่อ α_k แทน ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น

k แทน จำนวนข้อ

$\sum s_{x,t}^2$ แทน ผลรวมของความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ

$S_{x,t}^2$ แทน ความแปรปรวนของคะแนนรวมของเครื่องมือทั้งฉบับ

1.3 หากค่าอ่านใจจำแนกของแบบวัดเจตคติเทิงจริยธรรม ด้วยการคำนวณหาค่าสัมพันธ์ระหว่างข้อกับคะแนนรวม (Item-total Correlation) โดยใช้สูตร (ส่วน สัยยศ และอังคณา สัยยศ, 2536 : 164)

$$r_{it} = \frac{NEXY - \Sigma XY}{\sqrt{((NEX)^2 - (\Sigma X)^2)(NEY)^2 - (\Sigma Y)^2}} \quad \text{---}$$

เมื่อ r_{it} แทน ค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธ์

N แทน จำนวนข้อของแบบวัดเจตคติ

ΣX แทน ผลรวมของค่าตัวแปร X

ΣY แทน ผลรวมของค่าตัวแปร Y

ΣXY แทน ผลรวมของผลคูณระหว่างค่าตัวแปร X และตัวแปร Y

ΣX^2 แทน ผลรวมของกำลังสองของค่าตัวแปร X

ΣY^2 แทน ผลรวมของกำลังสองของค่าตัวแปร Y

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 สถิติพื้นฐาน

2.1.1 ค่าหมายค่ามัชณิคเลขคณิต (Arithmetic Mean) จากสูตร

(บรรณง การณสูตร, 2525: 80)

$$\bar{X} = \frac{\Sigma X}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทน มัธยมเลขคณิต

ΣX แทน ผลรวมของคะแนนทั้ง N จำนวน

N แทน จำนวนนักเรียนทั้งหมด

2.1.1 ค่า偏差ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

จากสูตร (ประดิษฐ์ ธรรมสูตร, 2525 : 81)

$$SD = \sqrt{\frac{N \Sigma X^2 - (\Sigma X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ SD แทน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ΣX^2 แทน ค่าผลรวมกำลังสองของคะแนนทั้งหมด

ΣX แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

2.2 สกัดที่ใช้เคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐาน

2.2.1 การทดสอบกลุ่มตัวอย่างไม่เป็นอิสระต่อกัน (dependent t-test) ใช้สูตร (สุวน พ่ายยศ และอังคณา พ่ายยศ, 2531 : 87-88)

$$t = \sqrt{\frac{\Sigma D}{\frac{n \Sigma D^2 - (\Sigma D)^2}{N - 1}}}$$

$$df = n-1$$

เมื่อ D แทน ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย

N แทน จำนวนคู่

2.2.2 การทดสอบกุญแจตัวอย่างเป็นอิสระต่อกัน (independence t-test) และความแปรปรวนของกุญแจประชากรทั้ง 2 กลุ่มไม่เท่ากัน ใช้สูตรดังนี้
(กานดา พูลภารวี, 2530 : 210)

$$t = \sqrt{\frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2}}}$$

$$df(v) = \frac{\left(\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2} \right)^2}{\frac{s_1^2}{n_1-1} \left(\frac{s_1^2}{n_1-1} \right)^2 + \frac{s_2^2}{n_2-1} \left(\frac{s_2^2}{n_2-1} \right)^2}$$

เมื่อ \bar{X}_1 , \bar{X}_2 แทน ค่าเฉลี่ยของกุญแจตัวอย่างกลุ่มที่ 1 และ
กลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

s_1^2 , s_2^2 แทน ความแปรปรวนของตัวอย่างกลุ่มที่ 1 และ
กลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

n_1 , n_2 แทน จำนวนตัวอย่างของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2

ตามลำดับ

df หรือ v แทน ขั้นความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)